

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Сімейне виховання дітей молодшого шкільного віку
Освітня програма	Початкова освіта
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	4 кредити / 120 годин
Вид підсумкового контролю з	Екзамен
Мова викладання	Українська
Викладач	Ціпан Тетяна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання РДГУ.
CV викладача на сайті кафедри	https://ktimv.itup.com.ua/?page_id=1217
E-mail викладача	tetiana.tsipan@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: сприяти формуванню особистості професіонала, здатного розв'язувати педагогічні проблеми, пов'язані з вихованням дітей у сім'ї; сприяти особистісному саморозвитку, професійному зростанню та вдосконаленню особистісних якостей і навичок майбутніх вчителів початкових класів закладів початкової освіти.

Основні завдання дисципліни: Ознайомити здобувачів вищої освіти з орієнтирами державної сімейної політики, нормативно-правовими документами з питань сімейного виховання, сутністю сучасного сімейного виховання, правами і обов'язками батьків, дітей та іншими учасниками сімейного виховання, особливостями виховання дітей і неповних і неблагополучних сім'ях, морально-духовною спрямованістю сімейного виховання.

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності ЗК

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність працювати в команді. ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В СІМ'І

Тема 1. Сімейна політика як важлива складова соціальної політики держави. Сутнісні характеристики державної сімейної політики. Орієнтири сімейної політики. Напрями реалізації сімейної політики. Характеристика нормативно-правових документів про сімейно-родинне виховання дітей.

Тема 2. Сімейне виховання: сутність, мета, завдання, принципи. Поняття «сімейне виховання». Мета і завдання сімейного виховання. Функції сучасної сім'ї. Принципи сімейного виховання. Класифікація сімей. Чинники сімейного виховання. Сутність батьківської позиції у вихованні дітей. Зміст та напрями виховання молодшого школяра в сім'ї.

Тема 3. Права і обов'язки батьків, дітей та інших учасників виховання. Батьківські права і обов'язки. Взаємовідносини у сім'ї. Опіка та піклування. Батьківський комітет, рада школи – їх функції та напрями роботи. Поняття «соціальне сирітство». Приймальники-розподільники і їх роль у вихованні дітей. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу. Негативні аспекти соціалізації дітей у закладах інтернатного типу.

Змістовий модуль 2.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В СІМ'І

Тема 4. Духовно-моральна спрямованість сімейного виховання. Поняття «духовно-моральне виховання в сім'ї», «духовно-моральний розвиток». Мета і завдання духовно-морального виховання в сім'ї. Основоположні духовно-моральні цінності сім'ї та особливості їх формування: любов, повага, довіра, вірність, чесність, відповідальність, доброта, чуйність, терплячість, терпимість, толерантність, допомога, підтримка, турбота, щастя

Тема 5. Методи і форми сімейного виховання. Поняття «методи сімейного виховання». Класифікація методів сімейного виховання. Сутнісні характеристики методів сімейного виховання. Авторитет батьків як метод виховання. Форми сімейного виховання дітей.

Тема 6. Роль сім'ї у формуванні в дітей молодшого шкільного віку навичок здорового способу життя. Здоровий спосіб життя. Корисні звички в дітей молодшого шкільного віку. Загартування організму. Режим дня молодшого школяра. Форми і методи формування здорового способу життя в дітей молодшого шкільного віку..

Тема 7. Особливості виховання дітей у неповних сім'ях. Сучасна неповна сім'я і її виховні проблеми. Поняття фемінізації та маскулінізації у сім'ї. Типологія сучасних неповних родин в контексті виховання особистості дитини. Види неповних сімей: розлучена сім'я, напівсирітська сім'я, позашлюбна сім'я, дистанційна сім'я, батьківська неповна сім'я. Вплив післярозлучних батьківських взаємин на дитину з неповної сім'ї. Шляхи вдосконалення процесу виховання у неповних сім'ях.

Тема 8. Особливості виховання дітей у неблагополучних сім'ях. Поняття «неблагополучні сім'ї». Ознаки неблагополучної сім'ї. Класифікація неблагополучних сімей. Критерії та показники сімейного неблагополуччя. Чинники, які провокують насилля стосовно дітей у неблагополучних сім'ях. Характерологічні особливості дітей з неблагополучних сімей. Підходи до розв'язання удосконалення виховного процесу із неблагополучними сім'ями.